

Kom hurtigt i gang med kalkulation i **EG Kalkia**

Denne beskrivelse er **en øvelse du bør gennemarbejde**.

Den giver et eksempel på oprettelse af et projekt samt oprettelse af mapper i projektet svarende til en tilbudsliste i to niveauer.

I mapperne oprettes varelinjer.

BEMÆRK, der forekommer ofte udskiftning af materialer og dermed EAN-numre eller vare navne (alias), så hvis en vareoprettelse nævnt i denne opgave ikke fungerer, så er materialet formentlig udgået efter opgaven er skrevet. Prøv evt. med dele af aliaset (navnet), ellers spring oprettelsen over.

Oprettelsen af diverse linjerne er kun eksempler med nogle få linjer i hver mappe, du må således selv eksperimentere med oprettelse af tilsvarende linjetyper i mapperne. Der afsluttes med angivelse af faktorer og rabatter.

Opret et projekt

Du skal oprette et projekt der hedder "Parcelhus".

Venstreklik på værktøjslinjens ikon, visende et blankt ark, "ny" (eller anvend genvejen Ctrl+N).

Du skriver Titlen (navnet) på dit projekt i dialogboksen, og vælger den byggeri type der er gældende for dit byggeri (Vælg i dette tilfælde Alle byggetyper) og klik på OK.

Dit projekt er nu oprettet.

Fik du ikke døbt projektet "Parcelhus" kan du omdøbe dit nye projekt ved at markere det og taste F2 for rediger, og døb så projektet Parcelhus.

Opret undermapper i projektet

Du skal oprette fem mapper i projektet, og derefter tre mapper under en af disse fem mapper.

Der skal oprettes mapper for Stikledning, Tavler, Kraftinstallation, Lysinstallation og Armaturer.

I mappen Armaturer oprettes tre mapper for belysninger, Enak Midi Plofand 1200 LED 25W 3K hvid, Solar UTIN 220 16W og Ledvance Linear Led 1200mm 1400lm 14W 3K.

For at oprette ovennævnte mapper højreklikker du på projektmappen "Parcelhus" og venstreklik herefter på "tilføj mappe" eller anvender genvejen Alt+Ins.

Du har nu oprettet den første mappe. Du mangler nu at oprette yderligere 4 mapper, hvilket hensigtsmæssigt kan gøres nu.

Højreklik på den oprettede "Ny mappe" og tast på "Indsæt mappe" eller benyt genvejstasten "Ins".

Gentag dette til du har oprettet det ønskede antal mapper (i denne opgave i alt 5 mapper).

Du mangler nu at tekst de fem mapper, som alle nu hedder "Ny mappe". Marker den øverste mappe, tast F2 og skriv Stikledning, tast Enter og brug "pil ned" for at markere næste mappe, tast F2 og skriv Tavler, gentag dette for tekstning af de øvrige mapper.

Du skal nu oprette tre mapper under mappen "Armaturer".

Højreklik på mappen Armaturer og venstreklik her efter på "tilføj mappe" eller anvend genvejen Alt+Ins. Højreklik 2 gange på ny mappe og venstreklik herefter på "indsæt mappe" eller anvend genvejen Ins

Navngiv de tre mapper Enak Midi Plofand 1200 LED 25W 3K hvid, Solar UTIN 220 16W og Ledvance Linear Led 1200mm 1400lm 14W 3K, ved først at taste F2 for rediger og skriv herefter ovennævnte tekster.

Definer mappetype

Højreklik på mappen "Armaturer" og vælg "Egenskaber" eller anvend genvejstasten Alt+Enter.

Vælg her mappetypen "Tilbud". Du har nu angivet at **mappen "Armaturer"** i lighed med mappen "Parcelhus" **er en tilbudsmappe** (farven på disse mapper er grøn). En **Tilbudsmappe** er en mappe, der indeholder **tilbudspunkter** til brug for tilbudslisten.

Gem dine ændringer

Kalkia er et dokumentorienteret program, derfor er det meget vigtigt, med rimelige mellemrum, at gemme de ændringer, som du er tilfreds med, tast på værktøjslinjens ikon "Gem" (symboliseret af en diskette) eller anvend genvejstasten Ctrl+S Det kan ikke siges tydeligt nok, **men husk det nu!**

I projektmappen Parcelhus er denne markering sat automatisk, idet det antages, at en projektmappe altid indeholder tilbudsbundter.

Oprettelse af mapper kan i stærke sager udføres mere rationelt, ved at oprette grupper af mapper uden at navngive disse, og derefter navngive dem under fanebladet "Indhold".

Indhold

Her oprettes alle de Materialer, Arbejdsløjer og Montager (materiale med arbejdsløjer) du skal levere og montere i dit projekt.

Linjeoprettelser i mapper

En linje som skal repræsentere et materiale oprettes altid på fanebladet "Indhold", i kolonnen "Nummer" og skal indtastes ved at skrive hele EAN nummeret, de sidste 6 cifre af EAN nummeret eller materialets alias.

En linje som samtidig skal indeholder montagen (arbejdstid) for det fundne materiale, SKAL altid, efter EAN nummeret, påføres en 2 cifret montagekode. Disse montagekoder vil du hurtigt lærer når du begynder at arbejde med Kalkia, men her i starten er det vigtigt at du kun huske en kode, nemlig 00.

Hvis du taster 00 efter materialets nummer, så får du den montagekode som findes (hvis der kun er en kode), eller du får et søgeresultat med dine valgmuligheder (hvis der er flere koder).

Lokale emner, numre for moduler (sammensatte montager), tekstlinjer og blanke linjer kan også oprettes.

Vi skal i det følgende oprette disse forskellige linjetyper i mapperne.

OBS: Det er vigtigt at de punktummer som formaterer nedenstående EAN numrene, kun er vist for at du lettere kan læse numrene! Disse punktummer SKAL IKKE tages når du indtaster EAN numre og montagekoder!

Opret linjer i “Stikledning”

Venstrekik på mappen “Stikledning”, vælg her efter fanebladet Indhold og marker så første linje i Nummerkolonnen, du er nu klar til linjeoprettelse. Efter de angivne 8 linjer beskrives, hvorledes de forskellige linjer kan/skal oprettes.

Følgende linjer skal oprettes:

1.	00.000001.100112.12	Kabelgrav i jord	35 m
2.	57.029509.198145 12	NOIKLX 5G10 i jord	25 m
3.	57.029509.198145 11	NOIKLX 5G10 i rør	15 m
4.	53.0375. 000019.12	Kabeldæk 2×0,100mm i jord	35 m
5.	57.07157.470742.10	PR 50mm i rille	2 stk
6.	+ 035138	Kabeltilslutning 2–5 leder 10–16 mm ²	2 m
7.	999905.275.801	Gennemføring i beton 30 cm 10–20mm	1 stk
8.	57.02665.500042.80	Dækskinne 35mm 1mm på beton	1 m

Opret linje 1–

skriv **kabelg** og tast Enter, vælg nu “Find nærmeste” en søgning i kartotekerne giver dig nu et søgeresultat hvor kabelgraven er fundet. Bemærk der er et + foran nummeret, dette betyder at der er oprettet arbejdstid på emnet, i dette tilfælde er prisen og Kr. 0,- du markerer nu linjen med oplægningskoden 12 og tast “Enter” og linjen oprettes i dit indhold, tast antallet 35 og tast igen “Enter”.

Linjen er oprettet via aliassøgning.

Opret linje 2–

Skriv **5*10+12** og tast “Enter”, angiv antal og tast igen “Enter”. Linjen er oprettet via aliassøgning.

(5 står for antal ledere i kablet, * er gangetegnet i taltastatur, 10 står for kablets tværsnit og + står for at kablet er med jordleder, denne “kodning” er gældende for alle CU kabler, prøv evt. selv andre dimensioner. 12 er montagekoden for “i jord”).

Opret linje 3–

Tast **Ctrl+Enter** (hold tasten Ctrl nede og tast Enter), tast montagekoden **11** (i rør) og tast Enter, angiv antal og tast Enter.

Linien er oprettet via gentagefunktion for EAN-nummer fra foregående linje med tilføjelse af montagekode.

Opret linje 4–

Skriv **000001912** og tast Enter, angiv antal og tast Enter.

Linjen er oprettet via de sidste seks cifre af EAN-nummer + montagekode. Alle seks cifre skal tastes. Du kan være ude for, at nummeret ikke er entydigt, og får så mulighed for at “Finde nærmeste” hvor du får flere numre at vælge mellem. Du markerer det ønskede materialet, taster [Enter], angiver antal og taster Enter. (husk at klikke på * og marker en linje hvor arbejdslønnen er påført hvis dette skal med).

Opret linje 5–

Skriv EAN-nummeret efterfulgt af montagekode 10 (i rille) **570715747074210** og tast Enter, angiv antal og tast Enter.

Linien er oprettet med hele EAN-nummeret plus montagekoden, **HUSK** der skrives **ikke** punktummer som i formateringen.

Opret linje 6–

Skriv **+035138** og tast Enter, angiv antal og tast Enter. Linjen er oprettet via nummer for modul.

Opret linje 7–

Skriv g80 og tast Enter, vælg find nærmeste emne, og vælg den rigtige gennemføring.

Ved søgning efter andre gennemføringer skriv fx “gennemføring” efterfulgt af montagekode, 30 = træ, 60 = tegl, 80 = beton. Linjen er oprettet via alias.

Når EBA frigives vil følgende mulighed også kunne anvendes:

Tast på symbolet for “Globale emner” (F6) på værktøjslinjen, tast på symbolet for “Ydelsesgrupper” (uret), åben mappen “Forarbejde...”, åben mappe “Gennemføring”, åben mappe “100140 Beton”, gå i mappe med aktuel hul størrelse, marker aktuelt hul, tast Enter.

Linjen er oprettet via emne fra Ydelsesgrupper.

Opret linje 8–

Skriv **dæks** og tast Enter, og find nærmeste. Her søge videre med pil tasten ned på den aktuelle dækskinne 35, hvorefter du taster * for at få arbejdslønnen med, og her pil ned på den ønskede montageform 80, tast Enter, angiv antal og tast Enter.

Linjen er oprettet via aliassøgning og angivelse af montageform.

Du har nu oprettet linjer i din første mappe, og kan fortsætte med oprettelse i mappen Tavler.

Har du husket at gemme?

Opret linjer i "Tavler"

Venstrekik på mappen "Tavler", klik her efter på fanebladet Indhold og marker så første linje i Nummerfeltet, der nu er klar til linjeoprettelse.

Efter de angivne 16 linjer beskrives, hvorledes de forskellige linjer skal oprettes.

Du skal oprette en del af linjerne efter samme princip som i "Stikledning", og du må henholde dig til oprettelsesbeskrivelsen for disse linjer.

Der skal i denne mappe yderligere oprettes **tekstlinjer, blanke linjer og lokale Linjer.**

Følgende linjer skal oprettes:

1.		Måkertavle:	
2.		Blank linje	
3.	57.03302.027168.60	Målerskab IM-s 169A1010 på tegl	1 stk.
4.	57.03302.027304.03	Lågesæt, hvid 169A1109	1 stk.
5.	57.03302.027335.03	Isolationsplade 169A1115	1 stk.
6.	57.03302.027281.03	TV-T dåse u.låg 169A1102	1 stk.
7.	57.03302.027267.03	Antenne tilslutning 169A1080	1 stk.
8.	57.03302.026854.03	Låg, hvid 169A0195	1 stk.
9.	Blank linje		
10.	Blank linje		
11.		Gruppetavle:	
12.	Blank linje		
13.	gtavle60	Færdig tavle mont i/på tegl 1 stk. Mat pris 1360,00 Operationstid 02:15.00	
14.	84.30939.019772.03	Sikring D01 10A	5 stk.
15.	84.30939.019789.03	Sikring D01 16A	3 stk.

- Opret linje 1 Marker tekstfeltet og skriv Måkertavle: tast Enter to gange. Du har nu oprettet en tekstlinje med den skrevne tekst, og markøren er placeret på næste linje i kolonnen nummer.
- Opret linje 2 Tast pil til højre, så du står i tekstfeltet, tast herefter på mellemrumstasten (lavet blanktegn) og tast Enter to gange. Du har oprettet en tekstlinje uden tekst (en blank linje).
- Opret linje 3-8 Opret disse linjer på forskellig måde. Nogle oprettes med EAN-nummer og montagekode, nogle med sidste seks cifre af EAN-nummer og montagekode, og andre med navn og montagekode, eller med nummer fra landspriskuranten.
- Prøv at gå i "Vis emne" for linjen "Samarbejdstillæg (stort)" når du har oprettet den med det angivne LPK nr., Marker herefter linjen, tast Alt+Enter, og se her hvilket alias, der også kan benyttes til denne oprettelse.
- Opret linjen igen denne gang ved hjælp af det fundne alias (der skal ikke tilføjes montagekode, da det jo ikke er et materiel men en LPK-ydelse).
- Du har nu oprettet linjen 2 gange og det er 1 for meget.
- Denne ekstra linje slettes nu ved at du markerer linjen og efterfølgende fjerner den efter at taste Ctrl + Delete.
- Prøv også at anvende 00 som montagekode på de forskellige materialer. 00 fungerer som en "hjælpe kode" der kan anvendes hvis man ikke kender koden på den montageform man ønsker.
- Findes der kun en montage så giver Kalkia dig uden at spørge yderligere, findes der flere, vil du få et søgeresultat, hvor du kan vælge mellem de forskellige muligheder ved at taste på+
- Opret linje 9-10 Opret to blanke linjer
- Opret linje 11 Opret en tekstlinje med teksten "Gruppetavle"
- Opret linje 12 Opret en blank linje
- Opret linje 13 Denne linje har et indhold som ikke findes i kartotekerne, altså et "Lokalt emne"
- Skriv i nummerfeltet **grtavle60**, tast Enter. Du vil nu få mulighed for at søge videre i de eksisterende kartoteker, vælg "opret nyt emne".
- Nu vil du se at der bliver oprettet et emne med nummeret grtavle60. I tekstfeltet skriver du Gruppetavle færdigmont., og til højre herefter den aktuelle materialepris og den aktuelle operationstid for monteringen.
- Operationstiden kan, under oprettelse og redigering, angives/tastes valgfrit i ét af følgende formater:

- 1) 0,0t benyttes ved angivelse af timer med decimaler, f.eks. 1,5t for 1 1/2 time.
- 2) 0,0m benyttes ved angivelse af minutter med decimaler, f.eks. 5m for 5 minutter.
- 3) 0,0s benyttes ved angivelse af sekunder med decimaler, f.eks. 30s for 30 sekunder.
- 4) 0,0 (decimal uden specifikation) opfattes som 0,0m, så der antages minutter hvis intet andet er oplyst
- 5) t:ttm:tt s benyttes ved angivelse af timer og minutter, f.eks. 1:30 for 1 time og 30 minutter
- 6) t:ttm:tts benyttes ved angivelse af timer, minutter og sekunder, f.eks. 1:5:30 for 1 time, 5 minutter og 30 sekunder.

Tast Enter og du er tilbage i indhold, hvor du tilføjer antal, og igen taster Enter for at færdiggøre din nyoprettede linje.

Et hvilket som helst sted i dit projekt kan du nu anvende dette lokale emne ved at taste grtavle60.

Gruppetavlen havde ikke noget EAN-nummer, og tildelte det "nummer" der hedder "grtavle", du kunne have valgt et rigtigt nummer eller et andet nummer(alias). Angivelsen 60 efter grtavle fortæller systemet, at tavlen er monteret "på tegl", den ønskede skrives automatisk.

Du skal forestille dig, at du har fået tavleprisen fra en bestemt leverandør af gruppetavler (L.K), og derfor ønsker at have mulighed for at rabatgive specielt for denne leverandør.

Klik på værktøjslinjens ikon "Lokale emner" eller tast F8

Du er nu i kartoteket "Lokale emner". Højreklik på dit "lokale emne" grtavle og vælg undermenuen Rabatgruppe. Du kan nu søge i hhv. Nummer og Navn for de forskellige leverandører, og disses tilhørende rabatgrupper, dette gøres ved at klikke i de forskellige kolonner som kommer frem, og skrive sine søge ord.

Find leverandøren LK og denne leverandørs **rabatgruppe Y-numre Tavler**. Når du har fundet den rigtige leverandør og den rigtige rabatgruppe, taster du "Enter" og emnet er redigeret til denne rabatgruppe.

Opret linje 14-15

Prøv at oprette disse to linjer med alias (**sikring**)

Du har nu oprettet linjer i mappen Tavler, og kan fortsætte med oprettelse i mappen Kraftinstallation.

Har du husket at gemme?

Opret linje i “Kraftinstallation”

Marker mappen “Kraftinstallation”, tast med musen på fanebladet Indhold og marker med musen Nummerfeltet, du er nu klar til linjeoprettelse.

Efter de angivne linjer beskrives, hvorledes de forskellige linjer skal oprettes.

Du skal oprette linjer med systemets Moduler (sammensatte ydelser).

Følgende linjer oprettes:

1. +003563	Komfurinstallation med komfurudtag	1 stk.
2. +003566	Komfurinstallation med opus66 komfurudtag	1 stk.
3. +004710	Tomrørsinstallation m. dåse/låg	1 stk.

Opret linje 1–

Skriv **+003563** og tast Enter, skriv antal 1, tast Enter.

Du har nu oprettet linje 1 som en genvej til modulet, hvilket betyder, at linjen er oprettet som en modulmappe (bemærk Modulmappe symbolet i projektoversigten, som ses, hvis du klikker på + foran Kraftinstallation), i en sådan mappe **kan du ikke** foretage rettelser. Du kan, ved at markere med musen på symbolet i projektoversigten, få indholdet af mappen at se.

Hvis du kan acceptere indholdet i mappen, og dermed ikke behøver at rette i indholdet, kan du lade mappen forblive en modulmappe.

Opret linje 2–

Skriv **+003566** og tast Enter, skriv antal 1, tast Enter.

Du har nu oprettet linje 2 på samme måde som linje 1.

Hvis indholdet ønskes ændret, fordi det ikke svarer til den aktuelle opmåling, kan du i indhold, markere linjen, højreklikke med musen, og derefter venstreklik med musen på punktet “Omdan til mappe” (eller taste Ctrl+M), hvis du siger “Ja” til “Omdan til mappe”, får du ændret mappen til en Standard mappe, som du frit kan redigere, som om du selv havde oprettet alle linjer.

Prøv at **rette mappens indhold** ved at markere mappen og stå i indhold, marker antal felter for “PR 20mm i/på lofftorskalling” og ret antallet fra 6 til 10, tast pil ned, og du har ændret rør i loft til 10 mtr, tast pil ned én gang mere og ret mængden af ledning fra 50 til 70, tast pil ned.

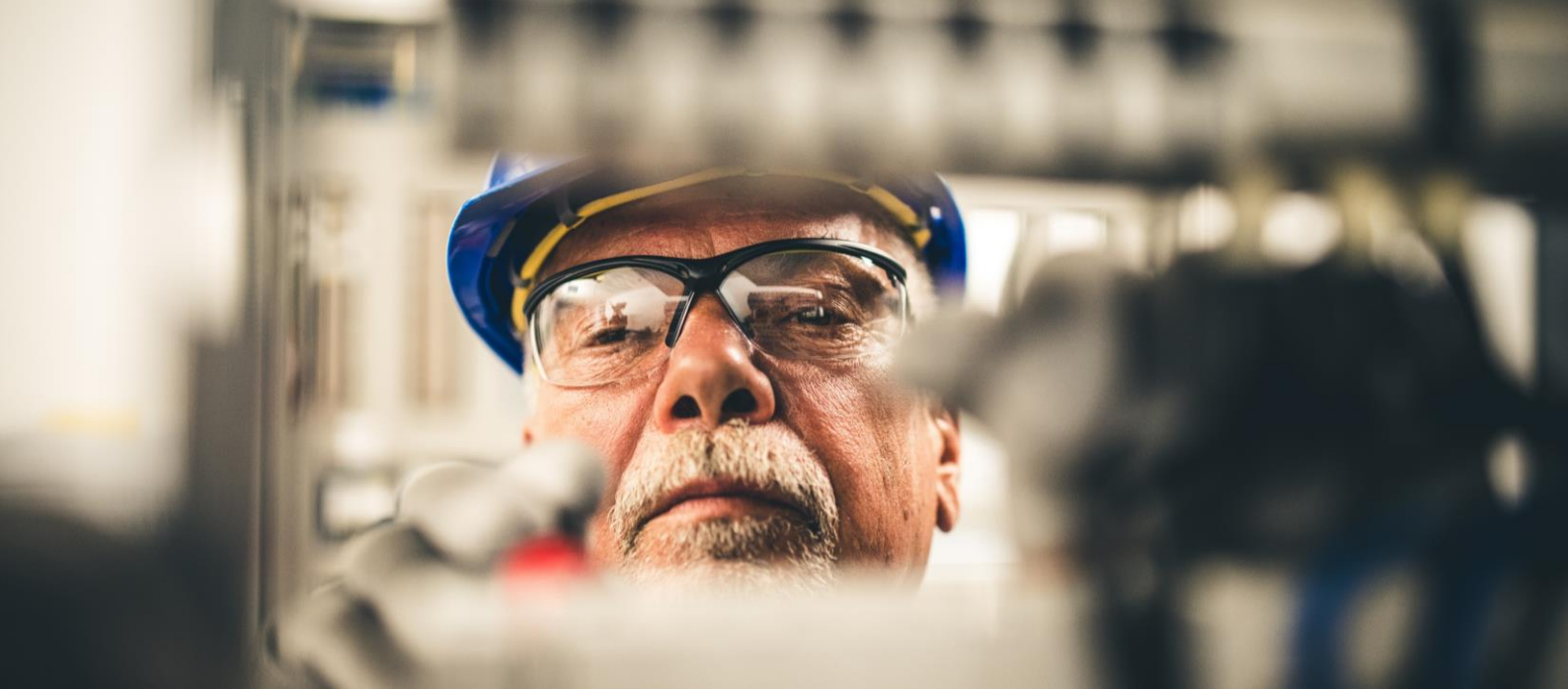
Udover rettelse af indholdet i mappen, har du også mulighed for at **rette mappens tekst**, det kan du prøve at gøre ved at gå i indhold i den mappe hvor du oprindeligt taste de +003566 og her gå i kolonnen Tekst og her ændre teksten “Komfurinstallation med stikkontakt” til “Installation for vaskemaskine med stikkontakt”, tast Enter. Når en modul er omdannet til en standardmappe, vises mappe nummeret med parentes omkring.

Opret linje 3 –

Opret linje 3 som linje 2 og foretag egne rettelser af indholdet.

Du har nu oprettet linjer i mappen Kraftinstallation, og kan fortsætte med oprettelse i mappen Lysinstallation.

Har du husket at gemme?

Opret linjer i “Lysinstallation”

Marker mappen “Lysinstallation”, tast med musen på fanebladet Indhold og marker med musen Nummerfeltet, du er nu klar til linjeoprettelse.

Prøv selv at foretage oprettelser af linjer i denne mappe.

Brug kataloger, prislister, EL-OVERSLAGs prisbogen eller din egen hukommelse som adgangsangive til linjeoprettelserne EL-OVERSLAGs prisbogen anvendes i den trykte udgave ved at taste de angivne numre, Den elektroniske udgave af EL-OVERSLAGs prisbogen er integreret i din Kalkia, og du kan klikke på værktøjslinjens ikon “Prisbog” (F7) søge rundt, finde dine montager, overføre dem i din indkøbskurv og herefter, når du har fundet de linjer, du ønsker, at overføre dette helt til dit indhold.

Husk også at påføre antal når du har overført til indhold.

Du kan efter oprettelsen af lysinstallationer oprette linjer i de tre mapper under Armaturer.

Har du husket at gemme?

Opret linjer i mapper under “Armaturer”

Klik med musen på + foran mappen “Armaturer” for at åbne denne mappes undermapper, **marker mappen “Enak Midi Plofand 1200 LED 25W 3K hvid”**, tast med musen på fanebladet Indhold og marker nu musen i Nummerfeltet, der du er nu klar til linjeoprettelse. Efter de angivne linjer beskrives, hvorledes de forskellige linjer skal oprettes.

1. 70.21981.418984.60 **Enøk** Midi Plafond 1200 LED 25W 3K hvid på tegl 1 stk.

Opret linjer –

Opret linjer som du selv synes. Du kan evt. forsøge at taste, det der er fremhævet med fed skrift.

Opret herefter linjer i mappen “UTIN 220 60W”

1. 57.05155.422008.60 NSC UTIN 220 60W GLS hvid på tegl 1 stk.
2. 40.52899.924574.03 Parathom Classic.E27 240V 27K 470LM 5,0W-40W 1 stk.

Opret linjer –

Opret de to linjer som du selv synes. Hvis det du forsøger, ikke lykkes, kan du altid oprette med det komplette EAN nummer, eller de sidste 6 cifre af EAN nummeret, efterfulgt af montagekoden.

Opret herefter linjer i mappen “Ledvance Linear 1200mm 1400lm 14W 3K”

1. 40.58075.000322.30 Ledvance **Linear** 1200mm 1400lm 14W 3K på træ 1 stk.
2. 57.02950.253660.03 Ledning **PKAJ 3G0,75 Hvid** 2 m

Opret linjer –

Opret de to linjer ved at taste, det der er fremhævet med fed skrift.

Husk ingen mellemrum, bindestreger eller skråstreger i aliaser, samt at montagekoden altid skal skrives efter navnet, og stadig uden mellemrum eller punktum.

Hvis en oprettelse ikke lykkes pga. forkert navn (systemet spørger, om du vil finde nærmeste), kan du forsøge dette og måske yderligere at forfine din søgning i “Find”.

Prøv f.eks. kun at skrive **Linea** og så lade “Find” arbejde for dig.

Husk når du anvender “Find” så skal du **IKKE** medtage montagekoden. Montagen får du med ved at trykke på * på det fundne materiale og herefter markere den ønskede montage og herefter at taste Enter.

Har du husket at gemme?

Kalkuler og færdiggør priserne til bruttopriser

Du har nu oprettet hele projektet, og skal kalkulere, og færdiggøre priserne til bruttopriser.

Faktorer og rabatter må du selv påføre på den måde, du ønsker at færdiggøre priserne på, dette foregår på fanebladene **Akkordberegning**, **Grundlag** og **Sammenstilling**.

Udfør altid den afsluttende kalkulation fra projektets øverste niveau, da angivelser af procentfaktorer og justeringer udføres for den markerede mappe og dens underliggende hierarki.

Listepriser, nettopriser, kostpriser, bruttopriser

De indlæste priser for materialer vil oftest være Listepriser, disse priser minus evt. rabat er Nettoprisen og denne pris multipliceret (ganget) med K-faktoren (Kostprisfaktoren) er Kostprisen. Kostprisen multipliceret med B-faktoren (Bruttofaktoren) er Bruttoprisen.

Akkordberegning, Grundlag og Sammenstilling

Akkordberegning

Her færdiggør du de omkostninger, du skal afregne med dine svende, for at svendene kan udføre de beregnede arbejdsopgaver.

Her kan du angive/redigere Byggepristype og Betalingsfaktoren for arbejdere udført efter overenskomstmæssig Akkord.

Her ud over kan du tilføje brugerdefineret betalinger efter behov.

Efter redigering af Akkordberegning har du det endelige overblik over Arbejdstimer og Betaling af dine svende for disse timer, for dit projekt.

Beløb fra "Akkordberegning" overføres automatisk til "Grundlag" for videre behandling til Bruttopris.

Har du husket at gemme?

Sammenstilling

Her færdiggør du de materiale indkøb, du skal foretage, for de beregnede arbejdsopgaver kan udføres.

Rabatter på materialer angives ved med musen at klikke på fanebladet Sammenstilling, når du står på **projektets øverste niveau**.

Her angiver du de rabatter, du ønsker at kalkulere de forskellige rabatgrupper med eller evt. overstyrer faktorer for nogle rabatgrupper. Det er også muligt at fjerne tillæg for befæstelser for diverse rabatgrupper. Husk at bringe siden i redigeringstilstand ved at klikke på knappen "Rediger" som beskrevet under "Grundlag".

Hvis du i Leverandøroversigten (klik på værktøjslinjen) under den pågældende Leverandør, har oprettet dine egne rabatter, vil systemet automatisk foreslå denne rabat i projektet, men du har naturligvis mulighed for at overstyrer denne rabat i en aktuel sag. Husk hvis du i kalkulationen har benyttet lokalt oprettede emner, skal du som tidligere nævnt, huske i kartoteket Lokale emner, at angive leverandør og rabatgruppe for den pågældende vare.

Beløb fra "Sammenstilling" overføres automatisk til "Grundlag" for videre behandling til Bruttopris.

Har du husket at gemme?

Grundlag

Her færdiggør du den samlede pris for de beregnede arbejdsopgaver, som du skal fakturere kunden.

Faktorer oprettes ved, at du markerer projektets **øverste niveau**, og klikker med musen på fanebladet Grundlag, hvorefter det er muligt at angive diverse procentsatser til henholdsvis materialernes og arbejdsloønnens priser, når du har bragt siden i redigeringstilstand ved at klikke på knappen "Rediger".

For materialepriser kan angives procentsatser for fastpristillæg, befæstigelse, svind, omkostninger, og avance.

For arbejdslønnen kan angives procentsatser for fastprislæg, sociale ydelser, omkostninger og avance

Du kan selv **indføre andre omkostningstyper** ved at højreklikke hvor omkostningen ønskes oprettet og vælge "Tilføj sats". Efterhånden som procentsatserne oprettes opbygges faktorer og pris for sagen, når du til sidst bringer siden ud af redigeringstilstand, ved at klikke på knappen "Rediger", vises den gennemregnede pris inkl. dine redigerede procentsatser.

Når du står på projektets øverste niveau for at oprette faktorer, betyder det, at du får oprettet nogle faktorer for projektet som er gældende for hele projektet, med mindre du efterfølgende opretter andre faktorer nede i hierarkiet. Hvis dette gøres, vil disse faktorer **overstyre projektfaktorerne** for denne mappe og gælde for eventuelle mapper under denne.

En overstyret mappe, bliver markeret med en "turkis note".

Har du husket at gemme?

Projektet udskrives

En udskrift igangsættes ved enten at klikke med musen på printer symbolet på værktøjslinjen, eller ved at taste Ctrl+P.

Du vil herefter komme ind i en udskriftdialogboks, som giver forskellige valgmuligheder (Layout) som definerer udskriftens omfang.

Du kan ved at åbne Layout få mulighed for at standardudskrive det aktuelle projektniveau (den markerede mappe med evt. underliggende mapper) som "Total liste stående", "Total liste liggende" eller "Tilbud".

Vis udskrift

Samtlige udskrifter i Kalkia kan foretages til skærmen, så de kan ses igennem, inden de sendes til printer.

Vis udskrift kan aktiveres fra udskriftdialogboksen, via punktet "Vis udskrift"

Et godt råd vedr. faktorer og rabatter

Når du har styre kalkulationen med faktorer og rabatter, som er gældende for hele projektet, (når du står på projektets øverste niveau) er kalkulationen mere overskuelig. Brug derfor kun overstyring på underliggende niveauer når det er helt uundgåeligt.

Komplet projekt udskrives

En komplet udskrift omfatter normalt en udskrift af tilbudspunkter, samt lokale mapper med deres indhold af linjer. Udskriften kan dog ved ændring af markeringerne blive mere eller mindre omfattende.

Udskriften **Total liste stående** har følgende omfang:

Grundlag og sammenstilling (faktor- og justeringsboks) udskrives for Overstyrede mapper.

Tilbudsmapper udskrives med linjer som **bruttopriser** i alle kolonner.

Overstyrede mapper og lokale mapper udskrives med linjer som listepriser, og kolonner visende Materiale- enhedspris og mængdepris, og for Arbejdsløn- enhedspris og mængdepris.

Udskriften **Total liste liggende** har følgende omfang:

Denne udskrift svarer til Total liste stående, men er tilføjet kolonnen Samlet mængdepris, denne kolonne udskrives som bruttopris. Udskriften **Tilbud** svarer til tilbudslistens punkter og har følgende omfang:

Grundlag og sammenstilling (faktor- og justeringsboks) udskrives for Overstyrede mapper.

Tilbudsmapper udskrives med linjer som **bruttopriser** i alle kolonner.

Overstyrede mapper og lokale mapper udskrives ikke.

Eget layout

Hvis du ønsker dit eget udskriftslayout, kan dette udføres ved, at du i dialogboksen "Udskriv" klikker på ikonet "NY" eller "Kopier".

Du kan nu fjerne eksisterende markeringer eller indsætte nye markeringer og derved bestemme udskriftomfanget.

Det er muligt på fanebladet Omfang at vælge om Grundlag og sammenstilling ønskes udskrevet.

Du kan også definere hvilke prisniveauer (liste, netto, kost, brutto) du ønsker dine priser skrevet ud på, for hhv. Materialepris, Arbejde og Samlet pris.

Egne layouts kan benyttes i en aktuel situation, eller de kan gemmes og benyttes i andre situationer, hvis du på det generelle faneblad tildeler det nye layout et nyt navn.

Materialeliste udskrives

Hvis du åbner fanebladet Sammenstilling, og klikker på materialelisten (ikonet med skruen) og derefter klikker på printer ikonet får du mulighed for at udskrive materialeliste for det aktuelle niveau som listepris for enhedspris og for samlet pris.